

TÜRMOB
TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

22 KASIM 2008-2008/3. DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK
HUKUK SINAVI

SORULAR

SORU 1: 447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre, genç işçi ve kadın işçi istihdamında tanınan prim teşvikinin şartları ile oranlarını belirtiniz.

SORU 2: İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre, vergi yargısında yürütmenin durdurulması müessesesini açıklayınız.

SORU 3: Gerçek kişi taciri tanımlayınız ve gerçek kişi tacir olmasının şartlarını belirtiniz.

CEVAPLAR

CEVAP 1: 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa 5763 sayılı Kanununun 20. maddesi ile eklenen Geçici 7.madde ile genç işçi ve kadın işçi istihdamında tanınan prim teşvikinden yararlanma şartları ile oranları aşağıda belirtilmiştir.

a) Çalışanların Taşınması Gereken Şartlar

Çalıştırılan personelden 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar (erkekler ve kadınlar) ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlardan,1.Temmuz.2008 tarihinden önceki altı aylık dönemde prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması şarttır.

b) İşverenlerin Uyması Gereken Kurallar

İşverenler 1.Temmuz.2008 tarihinden önceki bir yıllık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu tarihten itibaren bir yıl içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için prim teşvikinden yararlanabilir. Bu kapsamda çalıştırılanlar için prime esas kazanç alt sınırı (638,70 YTL) üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin;

- Birinci yıl için yüzde yüzü,
- İkinci yıl için yüzde sekseni,
- Üçüncü yıl için yüzde altmışı,
- Dördüncü yıl için yüzde kırkı,
- Beşinci yıl için yüzde yirmisi,

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.

Diğer bir ifade ile, maddenin yürürlük tarihinden **önceki bir yıllık** dönemde, yaş ayrımı yapılmadan **ortalama işçi sayısı** bulunacak. Bu uygulama, işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen **ortalama sigortalı sayısına ilave olan işçiler için** yapılacak. Ancak ilave olan bu işçilerden **son altı aylık dönemde** prim ve hizmet belgelerine kayıtlı **18 – 29** yaş arası erkekler ile **18** yaş üstü kadınlar için bu madde hükmü uygulanmayacaktır.

TÜRMOB
TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

c) İşveren hissesine ait primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için işverenlerin;

-Anılan maddede öngörülen niteliklere sahip sigortalıların işe alındığına ve işyeri yönünden gerekli şartları taşıdığına ilişkin dilekçe ile işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/ Devredilen SSK Sigorta Müdürlüğüne müracaat etmeleri,

-Çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır.

Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, İşsizlik Sigortası Fonundan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir.

Bu teşvikten, 506 sayılı Kanun kapsamında bulunanlarla aynı şartlarda olmak üzere 506 sayılı Kanunun geçici 20. maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personeli de yararlanır.

Bu madde hükümleri;

- a) 1/10/2003 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan işyerleri hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işyerlerinin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hallerde yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.
- b) Mevcut bir işyerinin kapatılarak; değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak aynı faaliyette açılması veya çalışan sigortalıların bütün olarak devredilmesi halinde, bu işyerleri hakkında uygulanmaz.
- c) Yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler hakkında uygulanmaz.
- d) 506 sayılı Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimler sonucunda çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işyerleri hakkında bir yıl süreyle uygulanmaz.
- e) 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan hizmet ve yapım konulu işyerlerine yönelik işyerleri hakkında uygulanmaz.
- f) Kamu idareleri işyerleri hakkında uygulanmaz.
- g) 506 sayılı Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ile yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

CEVAP 2: Vergi yargısında yürütmenin durdurulması müessesesi 2577 sayılı İdari Yargılama Kanunu'nun 27. maddesinde düzenlenmiştir. Madde hükmü uyarınca, Danıştay'da veya idari mahkemelerde dava açılması dava edilen idari işlemin yürütülmesini durdurmaz. Ancak Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Yürütmenin durdurulması, hukuka aykırı işlem iptal edilmeden önce,geçici olarak alınan bir önlemdir.

Yürütmenin durdurulması kararları teminat karşılığında verilir, ancak durumun gereklerine göre teminat aranmayabilir.

Vergi mahkemelerinde vergi uyuşmazlıkları ile ilgili olarak açılan davaların bir kısmında yürütme kendiliğinden durduğu halde, diğer bir kısım davalarda yürütmenin durması için davacının talep etmesi ve mahkemenin kararına bağlıdır.

1. Vergi yargısında davanın açılmasıyla birlikte yürütmeyi durduran davalar:

Vergi mahkemelerinde, vergi uyuşmazlıklarından doğan davaların açılması tarh edilen vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerin ve bunların zam ve cezaları dolayısıyla doğan vergi uyuşmazlıklarından dava konusu edilen bölümlerinin talebe bağlı olmaksızın tahsil işlemlerini durdurur. Ancak, davacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması dolayısıyla işlemde kaldırılan vergi davası dosyalarında tahsil işlemi devam eder.

2. Vergi yargısında yürütmenin durması karara bağlı davalar:

Aşağıda belirtilen işlemlerle ilgili dava açılması tahsilat işlemini durdurmaz. Söz konusu işlemlerde tahsilatın durdurulabilmesi yargının yürütmenin durdurulması kararının yargi mercilerince verilmesine bağlıdır.

- a) Yukarıda belirtilen şekilde işlemde kaldırılan dosyanın yeniden işleme konulması,
- b) Mükelleflerce kanuni gerekçe gösterilerek beyan edilen matrah veya matrah kısmı üzerinden tarh edilen vergiye dava hakkının saklı tutulması amacıyla ihtirazi kayıtlarla verilen beyannameler üzerine yapılan işlemler,
- c) 6183 sayılı Kanuna ilişkin ihtiyati haciz, ihtiyati tahakkuk, ödeme emrine itiraz, haciz işlemlerinin iptali gibi işlemlerinin iptali için açılan davalar,
- d) İdari Yargılama Kanunu'nun 52. maddesi hükmü uyarınca, vergisel uyuşmazlıklarla ilgili yargı kararları hakkında temyiz veya itiraz yoluna başvurulmuş olması, hakim, mahkeme veya Danıştay kararlarının yürütülmesini ve tahsilini durdurmaz. Bunlar hakkında yürütmenin durdurulması istenebilir.

Vergi mahkemelerinde, vergi uyuşmazlıklarından doğan davaların açılmasının, tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümlüklerin ve bunların zam ve cezalarının dava konusu edilen bölümlerinin tahsil işlemini durdurur. Ancak tahsilat işlemlerinden dolayı açılan davaların tahsil işlemini durdurmaz. Ancak bu işlemler için yürütmenin durdurulması isteminde bulunulması mümkündür. Mahkemece yürütmenin durdurulması kararı alınmadıkça tahsilat işleminin durması söz konusu değildir.

CEVAP 3: Ticaret Kanununda gerçek kişi tacir “**Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa, kendi adına işleten kimseye tacir denir.**” Şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre, gerçek kişi tacir olmasının unsurlarının şunlar olduğu anlaşılmaktadır.

1. Bir ticari işletmenin varlığı

Her ne kadar gerçek kişi tacir sayılmak için bir ticari işletmenin varlığı gerekli ise de, yasa bazı durumlarda ticari işletmesi bulunmayan kimseleri de tacir gibi sorumlu tutmuştur. Ticaret Kanununa göre, bir ticari işletme açmış gibi, ister kendi adına, ister adi bir şirket veya her ne suretle olursa olsun hukuken var sayılmayan diğer bir şirket adına (ortak sıfatıyla) işlemlerde bulunan kimse, iyi niyet sahibi üçüncü kişilere karşı tacir gibi sorumlu olur. Yasa burada dış görünüşe önem vererek, bir ticari işletme açmış gibi işlemde bulunan kimseleri tacir olmanın sonuçlarına tabi kılmaktadır.

2. Ticari işletmenin işletilmesi

Bir ticari işletmeyi kurup açtığını ilan yoluyla halka bildirmiş veya işletmesini ticaret siciline kaydettirerek durumu ilan etmiş olan kimse, fiilen işletmeye başlamamış olsa bile tacir sayılır. Görüldüğü gibi, Ticaret Kanununda yer alan bu hükümle işletmenin fiilen çalışmaya başlamış olması şartı aranmamaktadır.

3. Ticari işletmenin kısmen de olsa o kimse adına işletilmesi

Ticaret Kanunu'nun 15. maddesine göre, küçük ve kısıtlıların (mahcurlara) ait ticari işletmeyi bunların adına işleten kanuni temsilci (veli/vasi) tacir sayılmaz. Tacir sıfatı, temsil olunan küçük veya kısıtlıya aittir. Çünkü ticari işletme küçük ve kısıtlı adına işletilmektedir. Ancak cezai sorumluluk kanuni temsilciye aittir.